

Avant-propos

Au fil des ans, le PFT s'est constitué une photothèque très importante, comportant des documents de toutes les époques. Sa collection rassemble aujourd'hui plus de 600.000 photos ou diapositives, et continue d'augmenter tous les jours, grâce aux documents aimablement donnés par les amateurs.

Afin de vous en faire profiter, le PFT a décidé d'entamer l'édition d'une nouvelle série de livres, sous forme de recueil de photos avec un thème central, une formule qui séduit un large éventail d'amateurs.

Le premier volume a pour thème la traction à vapeur. Nous avons mélangé un cocktail de photographies allant du début des années 1900 jusqu'à la fin des années '70. Malgré la qualité médiocre de certains documents, nous avons tout de même décidé de les publier pour leur intérêt historique.

Le livre est divisé en cinq chapitres. Les quatre premiers sont consacrés au "grand" chemin de fer, par période :

- Période 1835 à 1930 (Etat Belge et compagnies privées);
- Période 1931 à 1945 (SNCB avec numérotation à 4 chiffres);
- Période 1946 à 1966 et au-delà (SNCB avec nouvelle numérotation à cinq chiffres).

Le quatrième chapitre traite des chemins de fer Vicinaux et industriels. Ce dernier représente un aspect malheureusement fort méconnu de la scène ferroviaire.

Enfin, le dernier chapitre présente des locomotives à vapeur étrangères (France, Luxembourg, Pays-Bas), dont une grande partie est toutefois photographiée en Belgique lors de parcours transfrontaliers.

Nous n'avons pas voulu légendiser les documents par les seuls lieu et date comme de nombreux ouvrages le font, mais bien par de courts textes explicatifs qui permettent une meilleure compréhension.

La rédaction des légendes n'a pas toujours été chose aisée. En effet, un

Voorwoord

In de loop der jaren heeft het TSP een vrij belangrijke fotoverzameling opgebouwd, samengesteld uit documenten uit zowat alle tijdperken. Deze verzameling omvat meer dan 600.000 foto's of dia's en breidt zich dagelijks uit dankzij documenten die ons door liefhebbers bezorgd worden.

Om u hiervan mee te laten genieten heeft het TSP besloten om een nieuwe reeks boeken uit te geven. Het betreft fotoreportages rond een centraal thema, een formule die vele liefhebbers aanspreekt.

Dit eerste thema heeft de stoomtractie als onderwerp. We hebben een bonte mengeling foto's uitgezocht die dateren uit het begin van de jaren 1900 tot aan het einde van de jaren '70. Ondanks de soms twijfelachtige kwaliteit van sommige documenten hebben we besloten ze toch te publiceren wegens hun historische waarde.

Dit boek is opgesplitst in vijf hoofdstukken. De eerste drie hoofdstukken zijn gewijd aan het 'grote spoor' en ingedeeld per periode :

- Periode 1835 tot 1930 (Belgische Staat en privé-maatschappijen);
- Periode 1931 tot 1945 (NMBS, nummering met vier cijfers);
- Periode 1946 tot 1966 en daarna (NMBS met nieuwe nummering met vijf cijfers).

Het vierde hoofdstuk toont ons de Buurtspoorwegen en de industriële spoorwegen. Deze laatste thema werd tot nu toe vrij stiefmoederlijk behandeld bij de meeste spoorwegliefhebbers.

Het vijfde en laatste hoofdstuk bespreekt de buitenlandse stoomlocomotieven (Frankrijk, Luxemburg, Nederland), waarvan het grootste deel in België werd gefotografeerd tijdens grensoverschrijdende ritten.

We hebben de gepubliceerde documenten niet enkel van een plaats en een datum voorzien, zoals dit bij vele werken het geval is, maar we hebben er tevens korte, verklarende teksten bijgevoegd.

Het opstellen van de teksten was niet altijd gemakkelijk, vermits een groot

grand nombre de documents en notre possession ne comporte aucune indication, pas même de lieu, de date ou de nom d'auteur. Dans ces conditions, il a fallu entamer de laborieuses recherches - un véritable travail de détective - pour tenter de présenter une légende.

Aussi, lançons-nous ici un appel à tous les photographes pour qu'ils indiquent au dos de leurs clichés le maximum de renseignements afin que, lors d'une éventuelle publication, les légendes puissent être rédigées sans peine (date, lieu, ligne, train, trajet, numéro de l'engin, dépôt de l'engin, etc.).

La photographie est un moyen de communication idéal qui permet une transmission aisée et agréable de scènes ferroviaires, dont l'évolution est permanente.

Beaucoup de collectionneurs possèdent des documents inédits susceptibles d'intéresser les amateurs; il ne faut pas hésiter à les prêter pour publication; les techniques actuelles permettent un traitement sans dommage, même s'ils sont de qualité médiocre. Pensez-y...

Jean-Luc VANDERHAEGEN

LE PATRIMOINE FERROVIAIRE TOURISTIQUE

Chemin des Deux Maisons, 25

B - 1200 BRUXELLES

Textes et mise en page : Jean-Luc VANDERHAEGEN

Corrections : Baudouin DIEU

Traductions : Garrit JOOS, Walter PINET.

Impression : GEERS OFFSET - Oostakker

Remerciements : Daniel THIELEMANS, Robert BODDEWIJN,
Jef VAN OLMEN, Cornélis VAN DER LOO,
Armand THONET.

EDITIONS PFT

Chemin des Deux Maisons, 25
1200 BRUXELLES - BELGIQUE

Dépôt légal : D5569/2001/01

aantal documenten uit onze verzameling niet voorzien zijn van enige opmerking, plaats, datum of naam van de fotograaf. In deze omstandigheden moesten we grootscheepse opzoekingen verrichten, een waar detectiveverhaal, teneinde de documenten te kunnen toelichten.

Bij deze vragen we dan ook aan alle fotografen om voortaan op de rug van hun foto's een maximum aan gegevens te vermelden zodat er bij een eventuele publicatie moeiteloos een legende kan opgesteld worden (datum, plaats, lijn, trein, traject, nummer van het voertuig, stelplaats van het voertuig, enz...).

De fotografie is een ideaal communicatiemiddel die het mogelijk maakt om op een aangename en eenvoudige manier de steeds evoluerende spoorwegtaferelen over te brengen.

Vele verzamelaars bezitten onuitgegeven documenten die andere liefhebbers zouden kunnen interesseren; aarzel niet om deze uit te lenen voor publicatie, vermits men met de actuele technieken op een veilige manier kan werken, zelfs al is de kwaliteit van het document twijfelachtig. Niet vergeten...

Jean-Luc VANDERHAEGEN

HET TOERISTISCH SPOOR PATRIMONIUM

Tweehuizenstraat, 25

B - 1200 BRUSSEL

Tekst en bladschikking : Jean-Luc VANDERHAEGEN

Verbetering : Baudouin DIEU

Vertaling : Garrit JOOS, Walter PINET

Druk : GEERS OFFSET - Oostakker

Met dank aan : Daniel THIELEMANS, Robert BODDEWIJN,
Jef VAN OLMEN, Cornélis VAN DER LOO,
Armand THONET.

TSP EDITIES

Tweehuizenstraat 25
1200 BRUSSEL - BELGIË

Wettelijk depot : D5569/2001/01